

Kànserin Neenien Mènùkòn

Kànser eew semwen mènùn a men mwittir ne tètèfetàn non ewe inis. Nupwen ewe kànser a pwoopwutà ùnùkòn ewe sukkun neenien mènùkòn a iteni kànserin neenien mènùkòn.

Repotun Ei kànser

- Meren ewe U.S. cancer registry data, **a koon watte** chòdchòdòn ekewe fiin Fietnam **a ùriir eei semwen kànserin neenien mènùkòn** nap seni fiin fènù meinisin.
- Meren ewe ofesin Minority Health, fiin American Samoan **a kan mecheres ne ùriir ewe kànserin neenien mènùkòn me pwan mánò**, nap seni ekewe non-Hispanic Whites.
- Chekin kànser ren cervical, oupwuch, me kànserin affach a anisi an epwe kùkùnùtiw chòdchòdòn mi ùriir ekkei semwen. Nge, nòdòn Kanifornia, repot a pwàari pwe chòdòn Asian Americans **ra chòdòkùkùn chòdòn chekin kànser** nap seni ekkòch aramas me pwan neeni.
 - 35 persentin chon Korea me 30 persentin chon Fietnam èfèkùren Merika non Kanifornia **a watte chòdchòdòr ekewe rese mwochen fèri ewe angangen chek** nap seni meinisin (Tseng, et al., 2010).
- Pwòròus seni ewe neenien Sàfei Uniform Data System (USD) a pwàari pwe Palau a awora chekin kànser **ngeni 36.73% feefin chòdòn safei** non ewe ier 2020, a nènè ngeni chon Ponape.

Esisinan Ika Mettòòch Mi Pwàari Pwe A Ùriir Ewe Semwen

Esapw pwà pwe mi uri emon ewe semwenenien kànserin neenien mènùkòn aan a keràn pwoopwutà, iei minne a fokkun namwot ach fèri ewe chekin kànser. A kan pwuu cha ika eoch sòkkun chènùn non inis seni ewe niwit me ùrùrùn esapw fis ena, me pwan cha mwirin ewe fèffèrùn nisoou.

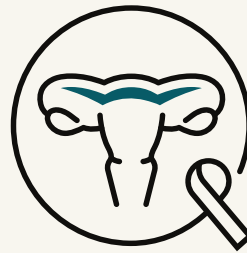
Ka tongeni kèkkèri noumw we tòkter ika feinò nòdòn ekkewe neenien sàfei ika a wor reomw ekkewe esisin ren ewe semwen.

Efeiengawan

Meinisin feefin a toongeni ùriir ewe semwenin kànserin neenien mènùkòn àkkàewin ekewe ierriir a nap seni 30. Human papillomavirus (HPV) a kan terù me a ùri ekkòch aramas. Nangatamen fansoun an nòm w mènùn ewe HPV ren emèn a tongeni efisi ewe semwenin kànserin neenien mènùkòn. HPV eew sòkkun semwen a tongeni chek fis atun nisoou fengen (STI) me fààn chommong sise sinei usun.

Pwan ekkòch efeiengawan:

- Ika mi ùrikich HIV
- Ùn suupwa
- Ùkkùn ekkewe sàfeen eppetin pwoopwo ren nimuww ier
- Nèuni nap seni ùnùmèn
- Nisou ngeni nap seni emèn mwààn

Chekin Me Ànininis Eppet Ren Ei Semwen

Ewe nampa eew mettòòch ka toongeni fèri pwe esapw uruk ewe semwenin kànserin neenien mènùkòn ina ren oomw mwittir ne angei ewe HPV oppos me chehek iteitan.

Ewe **HPV oppos** a anisi ne eppetì ewe sòkkun HPV a kan esemweni ekkewe kinikinin inis ren ewe feefin mi fokkun auchea an esapw toriir kànser usun ren cervical, vaginal, and vulvar kànser.

- Ewe opposun HPV a namwot an ekewe sàràfè ierriir 11 ngeni 12 repwe angei nge mi pwan èch ekkewe 9 ierriir. Mi pwan mwurinè ekkewe ierriir ettà ngeni 26 ika rese mwo angei ewe oppos.
- Ewe opposun HPV ese namwot ngeni ekkewe ierriir a watte seni 26 me nukun chèk ika nèun we tòkter a erà pwe mi namwot ngeni.

HPV oppos a eppetì ekkòdòch mènùn ewe HPV nge esapw àweesi ika a fen wor mènùn me mwan ika fen ùri ewe semwen. Mi fòkkun namwot chehek iteitan ren kànser inamwo ika ka fen angei ewe oppos ren HPV.

A namwot epwe fààn ruu sipwe chekin kànserin neenien mènùkòn pwe sipwe toongeni sàfeeni ika sia kunakàii ika a ùrikich. Me ruu ekana chek sia tongeni fèeri nòdòn ààn nèuch we tòkter oofes, ika nòdòn ekkewe kùkkùn imwen neenien sàfei, ika nòdòn ekkewe pwan ekkòdòch neenien ànininis sàfei.

- Ewe sokkun chek ààn feefin Pap (Pap smear) a kùnakàii ekkewe esisinin aan a keran pwoopwuta ewe kànser, ika ekkewe sokkun esisin a kan pwàari pwe epwene pwoopwuta ewe kànserin neenien mènùkòn ika sise sàfenièchuuw.
- Ewe tessin HPV a kan kùtta ekkewe mènùn HPV a kan fèri ekkesiwin reen ekkewe cell.

Ewe USPSTF a èpèchèkùna pwe mi namwot chekin kànser iteitan ùnùngàt (3) ier ren ewe cervical cytology ren feefin ierriir 21 ngeni 29. Ren ekkewe feefin ierriir 30 ngeni 65, ewe USPSTF a pwan èpèchèkùna pwe mi namwot chehek iteitan 3 ier ren chèk ewe cervical cytology, chehek iteitan 5 ier ren chèk ewe high-risk human papillomavirus, ika iteitan 5 ier ren ewe hrHPV testing fengen me ewe cytology.

Kutta Eew Neenien Chek Arapakan Ngeni Neeniomw:
cdc.gov/cancer/nbccedp/screenings.htm

Ekkewe Sakopaten Pisekin Ànininis

- Pacific Island Cervical Cancer Screening Initiative: piccsi.org
- American Cancer Society: cancer.org
- National Cancer Institute: cancer.gov
- 'Imi Hale Native Hawaiian Cancer Network: imihale.org/education_materials.htm
- California State University, Fullerton: wincart.fullerton.edu/cancer_edu/index.htm
- Asian American Health Initiative: aahiinfo.org
- Pacific Cancer Programs: pacificcancer.org
- Asian American Cancer Support Network: aacsns.org